

Balsuojame už save

Sandra Bernotaitė. Dar per mažai vyksta diskusijų apie lietuvių epideminės emigracijos priežastis. Bet kai spėliojama apie priežastis, išvykstančiųjų ar norinčiųjų išvykti motyvus, peršasi viena išvada: emigruojame ne todėl, kad Lietuvoje viskas gerai, o todėl, kad Lietuvoje kažkas blogai, kažkas nepatinka ar bent jau netinka. Negirdėjau, kad kuris nors išvyktų sakydamas: „Lietuvoje viskas puikiai klosis ir be manęs!“ Dažniau girdisi: „Lietuvai mūsų nereikia!“ Turbūt daug kas jaučiasi reikalingesnis svetur.

Įdomu, kodėl susidaro toks išpūdis, kad Lietuvai nereikia žmonių. Argumentai rodo ką kita: Lietuvai reikia kiekvieno jos gyventojų. Lietuva – maža šalis, jos gimstamumas per mažas, teritorija per maža, intelektinė masė nedidelė, trūksta ir darbininkų, ir specialistų, ir kultūros žmonių...

Mes apleidome savo tėvynę ir apsistojome ten, kur mums atrodo geriau, kur jaučiamės pageidaujami, laukiami, kur geriau uždirbame ir galbūt net pasijuntame laimingesni, tačiau... Mes apleidome savo *tėvynę*. Laikas ir erdvė neišvengiamai atitolina, galima nusigręžti ir nematyti nemalonių dalykų, bet maloniai dirgintis nostalgija. Vis mažiau jaustis atsakingiems. Atimti save iš tėvynės ir nutilti, nes svetur mūsų balso nereikia.

Kartais ginamės žodžiais: grąžinsim save. Kada nors. Galbūt. Kai pagerės. Kai tapsim turtingesni. Kai tapsim laimingesni. Stipresni. Kada nors. Kai vaikai gims. Kai vaikai paaugs. Kai baigs mokslus. Kai išeis iš namų. Kai ateis pensija. Galbūt. Ne dabar. Būtinai vėliau. Jei būsim sveiki. Jei jausimės reikalingi tėvynėje.

Kada? Kokie? Kai būsim turtingi pensininkai? Sprendžiant iš to, kas vyksta dabar, grįžimas – bet kuriame gyvenimo tarpsnyje – yra veikiau išimtis negu taisyklė.

Tėvynei reikia, kad būtume joje dabar, kad dirbtume jai, *kad kurtume ją* – patys,

mes, niekas kitas. Nes ji nepriklauso niekam kitam. Mūsų tėvynė nepriklauso anglams ar airiams. Nepriklauso nepaliečiams ar tibetiečiams. Nepriklauso gruzinams ar kazachams. Nepriklauso rusams ar lenkams. Žinoma, kitataučiai atvyksta į mūsų tėvynę ir kai kurie apsistoja, įleidžia šaknis, nes ir jie paliko savo tėvynę dėl tam tikrų priežasčių. Jie irgi emigrantai ir turbūt jiems geriau svetur. Jie irgi turi išsikovoti teisę būti išgirsti mūsų tėvynėje ir kai kurie yra girdimi.

Kiekvienas galvoja ir renkasi už save, kiekvienas serga už savo tėvynę. Kažkodėl išvykstame ir nepasiliekame tarnauti savajai. Dažniau mums atrodo – ir tai pasakome garsiai – kad tėvynė mums skolinga, kad ji mums privalo kažką suteikti, kažkuo aprūpinti. Norime iš jos privilegijų, bet patys neduodame jai to, ką turime. Laukiame, kad kažkas kitas už mus tai padarytų. Piktinamės, kad kažkas kitas atlieka pareigas netinkamai, blogai, ne taip, kaip mums atrodo teisinga. Nes mes patys – bejėgiai stebėtojai.

Ne, mes turime balsą ir galime jį kam nors atiduoti. Taip, mes nevaikštome tomis pačiomis gatvėmis, nemokame tų pačių komunalinių mokesčių, nesisveikiname su kaimynais šypsena. Netvarkome kiemų, nesaugome medžių, nestatome namų, nevedame vaikų į rajono darželį ar mokyklą. Nemokame mokesčių. Nekontroliuojame politikų, už kuriuos kadaise balsavome, patys neiname į politiką. Tiesa, siunčiame į tėvynę pinigus. Bet ne viskas matuojama pinigais.

Atsiverčiame laikraštį, užmetame akį į video įrašą internete ir apsipilame pykčiu: mūsų tėvynę valdo vieni idiotai, imbecilai, žmonės pačiu žemiausiu IQ, netinkamų gebėjimų, nešvarios sąžinės... O mes patys juk esame tie gražūs protingi lietuviai, mes egzistuojame – talentingi, išsilavinę, sėkmingi, gabūs specialistai, puikūs oratoriai, strategai, ekonomistai, politologai!

Bet kur esame šiandien?

Jeigu nebūsime Lietuvoje, galbūt bus lengviau pabėgti, išsigelbėti nuo problemų. Galbūt pavyks pamiršti savo kalbą, papročius, istoriją. Galbūt pavyks prigyti svetur ir tapti savam svetur, ir atiduoti balsą svetur. Užauginti vaikus ne kaip Lietuvos piliečius, bet kaip X šalies piliečius arba pasaulio piliečius. Jų irgi neslėgs atsakomybės jausmas. Ir už juos, ir už mus kiti nuspręs, kurs, gydys Lietuvą.

Galbūt niekada Lietuvoje nebus taip gerai, kad situacija mums tiktų, kad mūsų padidėję pragyvenimo poreikiai būtų patenkinti, o mūsų sumažėjusi tolerancija neteisybei leistų imtis priemonių, kad tos neteisybės būtų mažiau. Jeigu taip,

tuomet esame tokie žmonės, kurie nenori pažinti tikrovės, nes tiesiog nori gyventi linksmai tarsi paaugliai, ką tik pabėgę iš savo tėvų įtakos. Bet visiems ateina laikas suaugti.

Nebūkime abejingi, dalyvaukime rinkimuose, balsuokime už save. Lietuvoje demokratija vis dar jauna, ją privalome kurti drauge. Kurti šalį, į kurią norėtusi grįžti. Rinktis beveik nėra iš ko, bet yra ko saugotis, *yra ko neišrinkti*. Ir laiko apsisprendimui vis dar yra.

pasauliolietuvis.lt

Mielai pasidalysime svetainėje ir žurnale skelbiamais tekstais ir nuotraukomis, tik prašome nurodyti informacijos šaltinį ir autorius.